

Månedens salme: 812 November går tungt gennem byen

Tekst: Lisbeth Smedegaard Andersen / Melodi: Jakob Lorentzen

Salmens tekstforfatter Lisbeth Smedegaard Andersen skriver selv om salmens baggrund:

”Skrevet mens jeg boede inde midt i København, hvor lyset forsvandt fra stuerne og gaderne i november, hvor evangelietekster samtidig understregede stemningen af modløshed. Men salmens opgave er ikke bare at tolke mismodet, men også at pege frem mod evangeliet til 1. søndag i advent, hvor Jesus udråber et nyt nådeår”.

Salmen har en meget velfungerende struktur: I de første tre vers rummes et stærkt sanseligt anslag, hvor november måned beskrives på dystre vis. I vers 4 skues der indad i noget, der kan lige en syndsbeholdelse, mens der i vers 5 spørges med en vis ængstelse til en nådig Gud.

Lisbeth lader byen være udgangspunktet for oplevelsen af november. I salmebogen fylder ”byen” ikke meget, idet den langt overvejende del af salmerne er blevet til i en landbrugskultur.

I nærværende salme er byen ramme om menneskelivet, og skildringen af novembers lugt og ”sommerens udbrændte drømme” kulminerer i vers 3, som er et af de poetisk stærkeste i ”100 salmer”. I dette vers er det ”lygternes rovfugleblik” der er det uhyggelige subjekt, der på en gang fastfryser og lammer den syngende som en sort/hvid skygge.

Den vingeskudte fugl er i øvrigt et eksempel på, at Lisbeth Smedegaard Andersen lader sig inspirere af kunsten.

Melodien er skrevet ”mørkt”, så den harmoniserer fint med teksten – november er af erfaring den mørkeste tid på året, nemlig det sene efterår i november.

1. November går tungt gennem byen,
går ind i hvert eneste hus
og lægger i porte og skakter
sin stenlugt af vinter og gus,

2. mens sommerens udbrændte drømme
forkuller med ahornens løv,
blæst sammen i torvenes hjørner
i dynger med affald og støv,

3. og tæt om de tusemørke dage
står lygternes rovfugleblik
og ætser min skygge på muren
i nådesløs sort-hvid grafik.

4. Så hudløs man er i november!
med skrammer der aldrig blev lægt
mens misbrugte døgn tælles sammen
og vejes på vinterens vægt.

5. Vil du Herre også forkaste
mig strengt med dit dømmende blik
fra tronen bag blå arabesker
til toner af orgelmusik?

6. Jeg tror du igen vil forlade
din himmel før alt brænder ned
og tilgi' og bære min smerte
og bytte den ud for din fred.

7. Jeg tror at der bag ved november
skal rejse sig dage med sang,
befriet som glæden der griber
dit nådeår – endnu en gang.